

Motion

1977/78:1019

av **Gunnel Jonäng m. fl.**
om indianernas situation

Indianerna är i en utsatt position på hela den amerikanska kontinenten. Ända sedan Columbus tid och under efterföljande kolonisering har indianfolken förföljts i samband med européernas jakt på guld och andra rikedomar. De högststående kulturer som fanns vid tiden för européernas ankomst ödelades grymt. Förtryck, förföljelser och utrotning har följt sedan dess.

Indianerna, som är Amerikas ursprungliga befolkning, har nu förvisats till reservat och till avlägsna trakter. I Nordamerika förvisades indianerna tidigt till otillgängliga reservat där livsbetingelserna är svåra och där invånarna drabbas av sjukdomar, svält, alkoholism och andra sociala problem. Kort sagt förvägras indianerna de mest grundläggande mänskliga rättigheter.

I Latinamerika har indianerna i de flesta länder trängts tillbaka till bergs- och djungelområden och andra isolerade trakter. Många olika indianstammar lever i Amazonasdjungeln. Barnadödligheten ligger på 60–80 %, ofta beroende på brister i hygien och näringstillförsel. Samtidigt har "våra" sjukdomar nått ut till dessa trakter, där folken inte har någon naturlig motståndskraft mot de för dem främmande sjukdomarna.

Hur är vår svenska inställning till indianerna? I ungdomens indianböcker och i många filmer, kioskböcker och inte minst serietidningar präglas attityderna av att det är närmast en merit att döda indianer. Saklig information om förhållanden och orsaker till indianernas oerhört besvärliga situation är sällsynt förekommande.

Vi måste alla ta ansvar för att indianerna behandlas som människor och ges de grundläggande mänskliga rättigheter som Förenta nationerna slagit fast. Indianfolken måste ges möjlighet att bevara sin kultur och livsform, samtidigt som de måste få del av hälsovård, utbildning och andra samhällsliga rättigheter. Många av de latinamerikanska länderna har auktoritära regimer, som har en uttalad eller outtalad avsikt att förtrycka indianerna. Enligt uppgift mördades 80 000 indianer enbart i Brasilien 1968. Det krävs starka internationella påtryckningar och internationellt engagemang för att stödja urbefolkningen. Olika FN-organ och andra internationella organisationer kan göra viktiga insatser. Det är också angeläget att vi stöder olika hjälpprojekt. Amazonassjukhuset, exempelvis, drivs till stordel med svenska pengar genom SIDA och olika insamlingsaktioner och gör ett mycket betydande arbete för att hjälpa indianbefolkningen. "Barfotaläkare" utbildas vid sjukhuset, och de gör därefter en viktig hälsovårdsinsats i byarna.

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen uttalar att Sverige i FN aktualiserar och aktivt arbetar
för indianernas situation i både Nord- och Latinamerika.

Stockholm den 24 januari 1978

GUNNEL JONÄNG (c)

ULLA EKELUND (c)

BERTIL JOHANSSON (c)